

I seks uker har Toader Gino (40) fra bilvrak i Bergen. Han håper fortsatt

LENGTER: Brebenel Gheorghie (72) savner kommunisttiden i Romania. – Jeg skulle ønske jeg ikke hadde måttet reise fra hjemlandet mitt. Men jeg må prøve å tjene penger, sier han.

FLASKEJEGER: Bevæpnet med en paraply går Gino på jakt etter tomflasker. – På en god dag panter jeg for 150 kroner, sier han.

EYSTEIN RØSSUM
RUNE CHRISTOPHERSEN
PAUL S. AMUNDSEN (foto)
eystein.rossum@bt.no

Frontruten er sprukket, venstre forhjul punktert, under bilen ligger et par hvite damesandaler og et liggeunderlag.

–Velkommen til hjemmet mitt, smiler Toader Gino og drar opp døren på førersiden. Bilen er ulast, og nøkkel har Gino aldri hatt. I baksetet ligger en haug med gamle tepper til å holde varmen med, og et flekkete laken.

Den lille bilen bare stod der, forlatt, i en gate like utenfor sentrum i Bergen. Gino og vennene hans bodde i en annen forlatt bil i samme gate. Da denne ble tauet for halvannen måned siden, flyttet den 40 år gamle sigøyneren tingene sine hit.

Kone og fem barn

–Jeg sover av og til foran, av og til i baksetet. Det går greit, sier fembarnsfaren og heiser på skuldrene.

I to måneder har han vært i Bergen. Planen var å finne seg arbeid. Hjemme i Braiila, øst i Romania, har han kone og fem gutter. De minste er tvillinger på ti år. –Det er helt umulig å få arbeid

der. Noen venner av meg hadde vært i Norge i fjor. De tiggert penger, spilte trekkspill og sang. De tjente bra – 24.000 kroner på fire måneder, sier Gino.

Selv kan han verken synge eller spille.

–Det kunne jo ikke de heller. Men de fikk betaling likevel, sier han og ler.

Sigøyneren tok først bussen fra Romania til Oslo sammen med to venner. Der ble de bare i tre dager.

–Det var så utrolig mange sigøynere der. Jeg møtte dem over alt. Så fikk vi høre at det var færre i Bergen, og tok bussen hit, sier fembarnsfaren. De to kompisene ga opp denne uken, og reiste hjem. Selv vil han prøve seg noen uker til.

Jobbet på fabrikk

I Kong Oscars gate kommer en ung dame løpende med en flaske Fanta som hun nettopp har tømt. Gino takker og putter den i posen. Arbeidsantrekket er lue, en jakke mot det verste regnet, en paraply til å rote i søppelkassen med og en plastpose. «Små turer er også store», står det på den. For Gino er norgesturen den første han tar utenlands. Han hadde trodd det skulle være enklere å tjene penger her.

–Jeg kan kanskje greie å pante flasker for 150 kroner på en god dag. Om jeg ikke finner noe, prøver jeg å tigge. Men det er ikke så mange som gir, sier han.

Det siste faste arbeidet han hadde, var mens Nicolae Ceausescu fortsatt styrte hjemlandet, på 80-tallet.

–Jeg jobbet på en fyrstikkfabrikk. Under Ceausescu hadde

TAK OVER HODET: Toader Gino har bodd i forlatte biler etter at han kom til Bergen. Den første ble tauet bort. Nå frykter han at det samme skal skje igjen.

alle både arbeid, hus og mat på bordet. Først forsvant han, så gikk fabrikkens konkurs, sier 40-åringen.

Bekymret for bilen

Planen om å sende penger hjem til familien har han måttet utsette. Kona og barna får litt sosialhjelp hjemme i Romania, men det er ikke mye. Kjøkkenhagen på 250 kvadratmeter gir dem litt mat på bordet.

–Vi dyrker paprika, løk, kål og poteter. Og så har vi en gris og seks høner, sier rumeneren. Selv får han mat på Robin Hood Huset. Han vet også at det deles ut matposer i Korskirken er par dager i uken, men der har han ikke vært ennå. Største utgiftspost er rulletoakken, som han synes er urimelig dyr.

Det som bekymrer ham mest akkurat nå, er om politiet vil taue vekk bilen han bor i. Derfor vil han heller ikke at vi skriver hvor bilen står. To politifolk var innom for en stund siden og sa at den måtte bort.

fakta Romfolket

■ Flertallet av folkegruppen som også kalles sigøynere, kaller seg selv «romaa». Noen grupper bruker andre betegnelser som «sinti» og «kale».

■ Tradisjonelt et reisende folk. Opprinnelig fra India, kom trolig til Europa på 1300-tallet. Antas å utgjøre mellom 5 og 12 millioner.

■ Utsatt for forfølgelse gjennom flere hundre år. Nazistene tok livet av mellom 220.000 og 1,5 millioner i sine utryddelsesleirer. Økt forfølgelse etter kommunismens fall i Øst-Europa førte til en ny innvandringsstrøm til Vest-Europa.

■ Minst 500 rom-folk har norsk statsborgerskap. De har siden 1998 vært anerkjent som nasjonal minoritet i Norge.

KILDE: STORE NORSKE LEKSIKON, WIKIPEDIA

–De var høflige og hyggelige. Men om de tar bilen, vet jeg ikke hvor jeg skal gjøre av meg, sier han.

Sover ute

En av de eldste i Bergen er 72 år gamle Brebenel Gheorghie. Også han panter flasker og tigger.

–Det blir lite penger. Jeg skulle ønske jeg ikke hadde måttet reise fra hjemlandet mitt. Men jeg må prøve å tjene penger, sier 72-åringen, som savner de gode tidene under kommuniststyret. Han sier han ikke har noe fast sted å sove, men at han tar inn hos andre sigøynere som måtte ha plass – eller sover ute.

Ingen av de to snakker engelsk, langt mindre norsk. De har heller ingen utdanning eller relevant arbeidserfaring å vise til. –Men jeg kan gjøre både hage- og byggearbeid, sier Toader Gino. Om det ikke har ordnet seg med jobb innen august, vil han reise hjem til Romania.

De har begge fått med seg historien om sigøynerleiren uten-

Romania bodd i et å finne seg en jobb.

skje igjen.

for Sofienberg kirke i Oslo. Selv vil de ikke klage på behandlingen de får her.

–Jeg gjør ingenting galt, så folk er stort sett greie og hyggelige. Og vi får jo mat, sier 40-åringen.

Kroppsvask og toalettbesøk ordner han på Robin Hood-huset. Han har ikke dusjet siden han dro fra Romania for to måneder siden. Diskusjonene om det burde vært ordnet tilgang til sovesal eller dusjanlegg

har han ikke fått med seg. Det er heller ikke noe han har tenkt at kommunen eller andre burde ordnet.

–Men det er klart: Det ville jo vært storartet. Som å bli født på ny, sier Toader Gino.

– Bedre oversikt i Bergen

Mens rom-leirene i Oslo har blitt en hopepine for myndighetene, er problemet langt mindre i Bergen.

–Vi er i en helt annen situasjon enn i Oslo. Vi har ikke fått melding om leirvirksomhet eller sanitære problemer. Det virker som om folk bor på private adresser eller i biler, sier Magne Ervik, kommunaldirektør for Byrådsavdeling for sosial, bolig og områdesatsing.

Ifølge Ervik belaster ikke rom-folk kommunens tjenester i særlig grad.

–De fleste er her som en hvil-

ken som helst turist i kraft av å være EØS-borgere. De har dermed ikke krav på våre tjenester. Vi observerer at det er en del rom-folk i bybildet, men politiet har etter vårt inntrykk god oversikt. Det er mye lettere å følge med på situasjonen i en by som Bergen enn i Oslo, sier han.

Kafeen i Robin Hood Huset er blitt ett av de faste møtepunktene for sigøynerne i Bergen.

–Det kommer innom ca. 30 hver dag. De slapper av, bruker toalettet og får seg en matbit eller en kopp kaffe. Noen benytter bytterommet for å få seg noen nye klær eller sko. De

kommer som regel i følge. Ellers vet vi ikke så mye om dem siden det ikke er så enkelt å komme i prat med de på grunn av mangelen på et felles språk, sier daglig leder Marcos Amano.

Tiggere har plikt til å registrere seg hos politiet, påpeker politioverbetjent Jørn Solsvik i Hordaland politidistrikt. Men så langt er det bare et fåtall som har gjort det.

–Registrering av tiggere hjelper oss å få oversikt over omfanget. Vi sjekker regelmessig identitet til tiggere på offentlig sted, og om vedkommende er registrert, sier han.

Vurderer andre kirker i Oslo

OSLO: Kirkeledelsen i Oslo har gitt romfolket ved Sofienberg kirke beskjed om å pakke sammen og forlate leiren senest i dag. Nå vurderer romfolket å flytte leiren til andre kirker i Oslo. Nicolae Stoika, talsmann for romfolket ved Sofienberg kirke, sier han er svært skuffet over måten kirken har håndtert saken på. –Jeg er skuffet. For kirken har dette vært en politisk sak. Biskopen har ikke engang vært her og besøkt oss, sier han til NTB. Nå sier han et av alternativene de vurderer er å reise videre til andre kirker i Oslo. NTB

Dømt for mishandling av kona

SUNNFJORD: Ein mann i 40-åra frå Sunnfjord er dømt til fengsel i ni månader for å ha slått, sparka og lugga kona si over ein periode på to og eit halvt år. Ved eitt tilfelle skal mannen ha heldt kvinna under vatn slik at ho ikkje fekk puste, melder NRK. I Fjordane tingrett forklarte kvinna at ho trudde ho skulle dø, og at den tiltalte ikkje slapp henne før ho slutta å gjere motstand. Tiltalte nekta for å ha vore valdeleg mot kona si og forklarte blåmerka hennar med at dei praktiserte sadomasochisme, noko kvinna nekta for. NPK

Skadd i forsøket på å berge dykker

KIRKENES: Ein person blei alvorleg skadd i forsøket på å redde ein kvinneleg svensk dykker ved Kvalbuktneset utanfor Kirkenes torsdag kveld. Kvinna døydde av skadane natt til i går. Til saman tre personar blei frakta til sjukehuset i Kirkenes etter dykkarulykka. Den svenske kvinna, som var i midten av 20-åra, dreiv med fritidsdykking saman med fem andre i Kvalbuktneset. Kvinna fekk problem og var medvettlaus då ambulansen og politi kom fram til staden. Ho blei frakta til sjukehuset i byen, men livet stod ikkje til å redde. NPK

Iraker siktet igjen etter DNA-treff

OSLO: Politiet har pågrepet og siktet en iraker for delaktighet i gruppevoldtekt i Slottsparken i oktober i fjor. Mannen er tidligere dømt for overfallsvoldtekt i Oslo og er siktet på bakgrunn av DNA-treff. En kvinne i 40-årene satt på en benk i Slottsparken i Oslo natt til 8. oktober i fjor, da hun ble overfalt og voldtatt av flere gjerningsmenn. Mannen som er siktet, er irakisk statsborger og i midten av 30-årene. Han ble pågrepet av en patrulje fra Grønland politistasjon onsdag og varetektsfengslet i fire uker. NTB

Skadd i MC-ulykke ved Haugastøl

HAUGASTØL: Ein kvinneleg svensk MC-førar blei sendt til Ringerike sjukehus i luftambulans etter at ho køyrde av vegen like ved Haugastøl i Buskerud i går ettermiddag. Politiet fekk melding om ulykka klokka 13. Kvinna, som skal vere i midten av 40-åra, køyrde ifølgje med ei større MC-gruppe då ho køyrde av vegen. –Kvinna blei floge i luftambulans til Ringerike sjukehus. Ulykka skjedde i samband med ei forbi kjøring, seier operasjonsleiar Espen Sola i Nordre Buskerud politidistrikt. NPK

Jaktar på ulv i Vest-Agder

HÆGEBOSTAD: Fire sauer og to lam er funne drepane i Eiken i Hægebostad kommune i Vest-Agder. Fylkesmannen har no gitt fellingsløyve på ulv. –Vi trudde først det var gaupe som hadde vore på ferde, men Statens naturoppsyn har konkludert med at det er ulv, seier ein av grunn-eigarane i området, Gunnf Manflå, til Landesnes Avis. I tillegg til konklusjonen frå Naturoppsynet blei det i går formiddag observert ulv i nærleiken av der dei drepane saue og lemmene blei funne. Manflå reknar med at det er den same ulven som det blei gitt fellingsløyve på i Aust-Agder for halvanna veke sidan. NPK

